

СИЛАБУС КУРСУ

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 022 Дизайн

Освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»

Рік навчання: 3, Семестр: VI

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Д.ю.н., професор, професор кафедри безпеки та правоохоронної діяльності, заступник декана юридичного факультету,

Москалюк Надія Богданівна

Контактна інформація moscaluc_nadiya@ukr.net, +380673342602

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни полягає у засвоєнні студентами значення норм, які регулюють різні форми захисту суб'єктивних прав і охоронюваних законом інтересів, їх характер; показати зростаючу роль ефективної охорони результатів інтелектуальної діяльності людини на сучасному етапі розвитку, ознайомити з порядком розгляду і вирішення спорів у досліджуваній сфері в судовому та позасудовому порядку.

В результаті вивчення дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності" студенти повинні **знати**:

- Основи інтелектуальної власності;
- Державну систему правової охорони в сфері інтелектуальної власності в Україні;
- Захист прав інтелектуальної власності: законодавче забезпечення та правозастосування;
- Контрафакцію та піратство як світову проблему ;
- Забезпечення захисту прав інтелектуальної власності в судах та позасудове врегулювання спорів;
- Адміністративний захист прав інтелектуальної власності. Правозастосовчі заходи на митному кордоні;
- Захист авторських та суміжних прав;
- Захист прав на торговельні марки;
- Захист прав на винаходи;
- Захист прав на комерційну таємницю.

СТРУКТУРА КУРСУ

Годин и (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Основи інтелектуальної власності	Розуміти поняття права інтелектуальної власності. Характеризувати особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Досліджувати еволюцію інтелектуальної власності. Знати місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку країни. Характеризувати правову охорону інтелектуальної власності в Україні. Аналізувати об'єкти права інтелектуальної власності. Характеризувати інститут права інтелектуальної власності на об'єкти авторського права і суміжних прав. Досліджувати інститут права інтелектуальної власності на результати науково-технічної творчості. Вивчати інститут права інтелектуальної власності на комерційні позначення. Визначати суб'єктів права інтелектуальної власності. Характеризувати джерела законодавства з питань інтелектуальної власності.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
2 / 2	Тема 2. Державна система правової охорони інтелектуальної власності	Аналізувати державно-правове регулювання у сфері авторського права та суміжних прав. Характеризувати державно-правове регулювання у сфері патентного права. Усвідомлювати роль Національного офісу інтелектуальної власності у забезпеченні охорони права інтелектуальної власності. Досліджувати правовий статус патентних повірених.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій

2 / 2	Тема 3. Захист прав Інтелектуальної власності: законодавче забезпечення та зразастосування.	Аналізувати міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності. Характеризувати засоби, що застосовуються для захисту прав інтелектуальної власності в різних правових системах. Досліджувати захист прав інтелектуальної власності в Україні. Виокремлювати способи захисту прав інтелектуальної власності: цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності; кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності; адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
2 / 2	Тема 4. Контрафакція і піратство як світова проблема	Усвідомлювати масштаби контрафакції та піратства. Аналізувати підробку товарів і торговельних марок, етикеток та упаковок. Характеризувати фонограми, аудіовізуальні твори, комп'ютерні програми як об'єкти піратства. Досліджувати причини, соціальні і економічні наслідки контрафакції та піратства. Аналізувати міжнародні стандарти захисту від контрафакції і піратства. Використовувати форми захисту прав інтелектуальної власності від контрафакції і піратства. Розуміти кримінальну відповідальність за контрафакцію і піратство в країнах різних правових систем. Усвідомлювати кримінальну відповідальність за контрафакцію і піратство в Україні. Досліджувати цивільне судочинство у справах про контрафакцію і піратство у країнах різних правових систем. Розуміти цивільну відповідальність за контрафакцію і піратство в Україні. Аналізувати адміністративну відповідальність за контрафакцію і піратство в Україні.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
2 / 2	Тема 5. Забезпечення захисту прав інтелектуальної власності в судах та позасудове врегулювання спорів	Аналізувати міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності. Усвідомлювати судовий захист прав інтелектуальної власності в рамках різних правових систем. Розуміти захист прав інтелектуальної власності в судах України. Знати судову систему України, в якій відбувається захист прав інтелектуальної власності. Розуміти потребу в спеціалізованій судовій інстанції та аналізувати проблеми із запуском її в Україні. Досліджувати проблеми та передбачати перспективи позасудового захисту прав інтелектуальної власності.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій

2 / 2	Тема 6. Адміністративний захист прав інтелектуальної власності. Правозастосовчі заходи на митному кордоні.	Усвідомлювати роль адміністративних заходів захисту прав інтелектуальної власності. Розуміти мету адміністративних процедур і правозастосовчих заходів на митному кордоні. Досліджувати положення Угоди ТРІПС, що стосуються адміністративних процедур і правозастосовчих заходів на митному кордоні. Аналізувати адміністративні процедури захисту прав інтелектуальної власності за нормами Угоди TRIPS. Усвідомлювати адміністративний захист прав інтелектуальної власності в Україні. Аналізувати правозастосовчі заходи на митному кордоні.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
2 / 2	Тема 7. Захист авторських і суміжних прав	Розуміти загальні положення про авторське право та суміжні права. Досліджувати правову охорону об'єктів авторського права і суміжних прав відповідно до міжнародних стандартів. Визначати основні положення захисту авторських прав, передбачені Угодою ТРІПС. Аналізувати порушення авторських прав в Сполучених Штатах Америки (судочинство у цивільних справах). Вивчати цивільно-правові способи захисту авторських і суміжних прав в Україні. Аналізувати адміністративно-правові способи захисту авторських і суміжних прав в Україні. Виділяти положення Угоди ТРІПС щодо захисту авторських і суміжних прав в рамках кримінального судочинства. Характеризувати захист авторських і суміжних прав у Сполучених Штатах Америки (кримінальні справи). Досліджувати кримінально-правові засоби захисту авторських і суміжних прав в Україні. Аналізувати нормативно-правові акти США щодо авторських прав. Характеризувати нормативно-правові акти України стосовно авторського права і суміжних прав.	Поточне опитування, захист есе

2 / 2	Тема 8. Захист прав на Торговельні марки	<p>Визначати мету правової охорони торговельних марок. Розрізняти види торговельних марок, яким надається правова охорона. Досліджувати міжнародні стандарти правової охорони торговельних марок. Усвідомлювати правову охорона добре відомих торговельних марок. Аналізувати правову охорону добре відомих торговельних марок відповідно до законодавства США та України. Досліджувати положення Угоди ТРІПС щодо захисту прав на торговельну марку. Характеризувати захист прав на торговельні марки в США (судочинство у цивільних справах). Вивчати суть правової охорони торговельних марок в Україні. Розуміти співвідношення контрафактних товарів та торговельних марок. Усвідомлювати відповідальність за контрафакцію в Сполучених Штатах Америки. Розуміти захист прав на торговельні марки в рамках кримінального судочинства за положеннями Угоди ТРІПС. Аналізувати захист прав на торговельні марки в рамках кримінального судочинства США. Досліджувати кримінально-правові засоби захисту прав на торговельні марки в Україні. Усвідомлювати суть висунення обвинувачень у контрафакції торговельних марок в справах про піратство. Аналізувати відповідні законодавчі акти США щодо торговельних марок. Виокремлювати основні законодавчі акти України, що містять норми стосовно правової охорони торговельних марок.</p>	Поточне опитування, захист есе
-------	--	--	--------------------------------

2 / 2	Тема 9. Захист прав на винаходи	<p>Досліджувати правову охорону винаходів за міжнародними стандартами. Аналізувати правову охорону в якості винаходів комп'ютерних програм, фармацевтичних препаратів, медичних приладів та способів ведення бізнесу. Розуміти міжнародні стандарти щодо захисту прав на винаходи, що передбачені Угодою ТРІПС. Усвідомлювати суть доведення факту правопорушення. Розуміти процес порушення прав на винаходи в Сполучених Штатах Америки (цивільні справи). Аналізувати цивільно-правові засоби захисту прав на винаходи в Україні. Аналізувати захист прав на винаходи за міжнародними стандартами (кримінальне судочинство). Розуміти кримінально-правові засоби захисту прав на винаходи в Сполучених Штатах Америки, порівнюват їх із кримінально-правовими засобами захисту прав на винаходи в Україні. Аналізувати положення Угоди ТРІПС щодо примусових ліцензій. Вивчати законодавчі акти США щодо правової охорони винаходів. Аналізувати основні законодавчі акти України щодо правової охорони винаходів.</p>	Поточне опитування, захист есе
2 / 2	Тема 10. Захист прав на комерційну таємницю	<p>Усвідомлювати мету захисту прав на комерційну таємницю. Розуміти положення Угоди ТРІПС щодо захисту прав на комерційну таємницю. Досліджувати порушення прав на комерційну таємницю (незаконне присвоєння) у Сполучених Штатах Америки (судочинство у цивільних справах). Розуміти цивільно-правові способи захисту прав на комерційну таємницю в Україні. Аналізувати захист прав на комерційну таємницю в рамках кримінального судочинства за Угодою ТРІПС. Характеризувати захист прав на комерційну таємницю в Сполучених Штатах Америки (кримінальні справи). Досліджувати кримінально-правовий порядок захисту прав на комерційну таємницю в Україні. Розуміти суть адміністративно-правового порядку захисту прав на комерційну таємницю в Україні. Аналізувати законодавчі акти США щодо комерційної таємниці. Розуміти законодавчі акти України щодо комерційної таємниці.</p>	Поточне опитування, захист есе

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України, прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30.Ст.141.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
3. Цивільний кодекс України від 28 листопада 2001р. *Голос України*. 2003. № 45-46. 12 березня. - № 47-48.
— 13 березня.
4. Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 01.12.2022 № 2811-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>.
5. Закон України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах" від 5 липня 1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 31. Ст. 286.
6. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 2-3. Ст. 20
7. Закон України "Про інформацію" від 2 жовтня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.
8. Закон України "Про кінематографію" від 13 січня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 22. Ст. 114.
9. Закон України "Про науково-технічну інформацію" від 25.06.1993 р. № 3322-ХІІ. *Офіційний вісник України*. 1993. № 26. Ст. 157.
10. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 1 грудня 1998 р. *Голос України*. 1998. 22 грудня.
11. Закон України "Про наукову і науково-технічну експертизу" від 10 лютого 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995.№9.Ст. 56.
12. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 7. Ст. 32.
13. Закон України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" від 16 червня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 32. Ст. 267.
14. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*.1994.№7.Ст. 36.
15. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки" від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994.-№7.-Ст. 34.
16. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин" від 21 квітня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №21. Ст. 218.
17. Закон України "Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем" від 5 листопада 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 8. Ст. 28.
18. Закон України "Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні" від 16 січня 2003 р. № 493-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 13. Ст. 93.
19. Закон України "Про телебачення та радіомовлення" від 21 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 10, Ст. 43.

20. Указ Президента України "Про Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні". Зі змінами і доповненнями, внесеними Указами Президента України від 22.10.1993 р. № 477/93 та 22.06.1994 р. № 324/94.

Основна література

1. Вірченко В.В. Інтелектуальна власність: теоретичні витoki та економічні імперативи розвитку: монографія. Київ, В-во Ліра 2018. 488 с.
2. Право інтелектуальної власності: підручник за заг. ред. Булеци С. Б., Чепис О. І., Ужгород, 2019. 488 с.
3. Попова Л.М. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
4. Право інтелектуальної власності: Підручник. О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.] за заг. ред. О. І. Харитонової. Видавництво Юрінком Інтер. 2022. 540 с.
5. Право інтелектуальної власності : підручник / А.В. Аксютіна, Л.В. Межевська, О.В. Нестерцова-Собакарь та ін. ; ред. Т.В. Ярошевська. Дніпро: ДДУВС, 2022. 336 с.
6. Abby Brown, Smita Keria, Jane Cornwell and Martha Pyadika. Contemporary intellectual property. 2019. 968 p.
7. The Protection of Intellectual Property Rights in Outer Space Activities. 2017. 256 pp.
8. Peter S Menell, Mark A Lemley, Robert P Merges, Shyamkrishna Balganes. Intellectual Property Statutes 2022 Paperback — June 13, 2022.
9. Intellectual Property Due Diligence in Corporate Transactions: Investment, Risk Assessment and Management, 2022 ed.
10. What is intellectual property?
https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_450_2020.pdf (дата звернення: 10.06.2023)
11. World Intellectual Property. Report 2019. The Geography of Innovation: Local Hotspots, Global Networks. Geneva: World Intellectual Property Organization, 2020. 134 p.

Додаткова література

1. Анна Штефан. Об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (штучним інтелектом) без безпосередньої участі людини: перший світовий досвід правової охорони. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 1-2. С. 75-86.
2. Бутнік-Сіверський О. Б. Стан і проблеми розвитку оподаткування операцій з інтелектуальною власністю.
Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 5. С. 85- 96.
3. Воронкова В. Г. Правові засади захисту інтелектуальної власності у цифровому суспільстві. *Science Rise. Juridical Science*. 2019. № 4. С. 32-37. 25.
4. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
5. Капіца Ю., Махновський Д., Шахбазян К. Права інтелектуальної власності на результати досліджень українського вченого, що працює за кордоном, та іноземного вченого, що працює в Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 6. С. 5-18.
6. Ковалів М. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної

власності. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. - Серія: Право.* 2020. № 27. - С. 142-148.

7. Космін Л. Г. Особливості авторського права та інтелектуальної власності у сценічному мистецтві. *Соціально-гуманітарний вісник.* 2019. Вип. 29-30. С. 52-57.
8. Кулініч О., Потоцький М. Правові та організаційні засади атестації кандидатів у патентні повірені. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2022. № 6. С. 79-89.
9. Кулініч О.О. Охорона та захист прав інтелектуальної власності: економіко-правові підходи. К. «Ліра-К», 2019. 276 с.
10. Миджин Г. Є. Складові елементи адміністративно-юрисдикційної діяльності митних органів у сфері захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. *VISEGRAD JOURNAL ON HUMAN RIGHTS.* 2020. № 6. Частина 2. С. 213-218.
11. Миджин Г. Є. Способи та засоби забезпечення законності у сфері захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. *Юридичний бюлетень.* 2020. Випуск 13. С. 131-138.
12. Мінченко Н., Самоловова Н. Медіація: міжнародний та національний досвід. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2019. № 5. С. 78-84.
13. Наталія Мироненко. Теорія та практика кодифікації законодавства у сфері промислової власності: порівняльно-правовий аспект. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2023. № 1-2. С. 5-15.
14. Олена Штефан. Цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав: новації законодавства. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2023. № 1-2. С. 25-33.
15. Ордулі Е.Є. До питання про правовий механізм захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2019. № 6. С. 55-64.
16. Петряєв С. Ю., Когут Н. Д. Особливості реалізації окремих авторських прав. *Часопис Київського університету права.* 2019. № 4. С. 242-248.
17. Право інтелектуальної власності: Підручник. О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.] за заг. ред. О. І. Харитонові. Видавництво Юрінком Інтер. 2022. 540 с.
18. Тверезенко О. Підстави виникнення (набуття) майнових прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2019. № 4. С. 76-85.
19. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Деякі проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Інтернеті в Україні. *IT право: проблеми і перспективи розвитку в Україні.* Третя міжнародна щорічна конференція (Львів, 7 грудня 2019 р.). URL: <http://aphd.ua/publication-564/> (дата звернення: 10.06.2022)
20. Харченко О. С. Новели сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2019. № 6. С. 88-99.
21. Шабалін А. В. Деякі питання захисту прав інтелектуальної власності в ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2019. № 6. С. 46-54.
22. Юрій Рябченко. Оригінальність твору: законодавчі новації та перспективи їх реалізації. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2023. № 1-2. С. 25-33.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

<http://www.president.gov.ua> – представництво Президента України

<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)

<https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України
<http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України
<http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
<http://irbis-nbuv.gov.ua> – сайт Національної юридичної бібліотеки України
<http://ru.wikipedia.org/wiki> – Сайт вільної енциклопедії Вікіпедія
<https://eu-ua.org/yevrointehratsiia/osvita> – Освіта. Сайт «Євроінтеграційний портал»
<https://info.edbo.gov.ua/registry/> – Єдина державна електронна база з питань освіти
<https://www.ligazakon.ua/ua/> – Інформаційно-правова система Ліга Закон
<https://reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень
<https://ukrpatent.org/uk/articles/bases2> – бази даних та інформаційно-довідкові системи Укрпатент.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедалайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
- Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок на практичних заняттях (тема 1-5)	Модульний контроль 1 2 теоретичні питання по 30 балів та 20 тестів по 2 бали кожен	Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок на практичних заняттях (тема 6-10)	Модульний контроль 2 2 теоретичні питання по 30 балів та 20 тестів по 2 бали кожен	Тренінги Оцінка за виконання завдання	Самостійна робота Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок за 5 завдань

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом